

Izjava razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Depise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 200. V večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za leto K 240, za pol leta K 120, za četrti leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Telegrami.

ŠESTA SEJA KONSTITUANTE.

LDU, Beograd, 24. jan. Jutri se sestane konstituenta k svoji šesti seji, ki se bo pričela ob šestnajstih. Poročilo odbora za revizijo poslovnika se sprejme z enostavnim glasovanjem. Za nastopno sejo bo predložil dr. Ribar nastopni dnevni red: 1. Poročilo verifikacijskega odbora. 2. Poročilo odbora za revizijo poslovnika. 3. Volitev ustavnega odbora.

NIKOLA PAŠIČ — BOLAN.

LDU Beograd, 23. jan. Radj Pašičeve bolezni so za enkrat ponehala pogajanja med voditelji strank za sporazum in vprašanju ustave. Zemljoradniški klub je sestavil odbor, ki naj izdela politični in gospodarski program stranke ter načrt ustave, katerega mislijo zemljoradniki predložiti konstituenti.

LDU Beograd, 24. jan. Ministrski predsednik Nikola Pašič ni mogel zapustiti svoje hiše. Njegovo zdravstveno stanje pa se je znatno zboljšalo. Ministrski predsednik se bo mogel doma posvetovati z načelniki strank. Zemljoradniški klub pričakuje odgovora od ministrskega predsednika Pašiča, ali bo vlada sprejela zemljoradniški program, ki

obsega 20 točk, in ali se bodo pregovori nadaljevali.

Če se bodo zemljoradniki odločili za vstop v vlado, se bo zdravstveno stanje g. Nikole Pašiča takoj izboljšalo.

TISKARJI — ODLOČILEN FAKTOR.

LDU, Beograd, 24. januarja Poročila odbora za izmeno poslovnika, ki je bilo poslano v državno tiskarno, danes dopoldne še ni bilo dotiskano in se zaradi tega ni moglo predložiti zbornici. Vsled tega se danes ni mogla vršiti seja konstituyente. Ustavotvorna skupščina je sklicana za jutri, torek 25. t. m. ob 16 z dnevnim redom: Volitev odbora za ustavo. (Olej prvo brzojavko!)

LDU, Beograd, 23. jan. Ustavotvorna skupščina bo jutri popoldne imela svojo sejo, ako bo jutri dopoldne tiskano poročilo o izpremenbah v poslovniku.

DRAG PAPIR IN DRAGO NOČNO DELO.

LDU, Zagreb, 24. jan. Organ radikalne stranke v Zagrebu „Narodno Delo“ bo odslej mesto vsak dan izhajal vsak teden. „Narodna politika“ bo od danes naprej izhajala dopoldne.

Finančnega ministra — še ni!

LDU, Beograd, 23. jan. Dr. Voja Marinković noče sprejeti prej listnice finančnega ministra, dokler se vprašanje subvotivske efere ne razpravlja v demokratskem klubu. Tudi dr. Voja Veljković in Kosta Komandni ne želita prevzeti te listnice. Medtem pa zahteva dr. Milorad Drašković, sedanjí zastopnik finančnega ministra, naj se vprašanje popolnito tega važnega resorsta reši čimprej, ker se posli v finančnem ministrstvu kupičijo in je treba storiti potrebne priprave za novi proračun ter podvzeti energične korake za izboljšanje naših financ.

LDU, Beograd, 24. jan. Na večerajšnji seji demokratskega kluba, ki je trajala od desetih dopoldne, je Voja Marinković odklonil kandidaturo za finančnega ministra. Vsled tega je prišla zobot v poštev kandidatura prof. Kumandlića. Končnovaljavna sklepa v tem oziru še ni. Nastopna seja se vrši jutri ob desetih.

Pred nekaj dnevi so nam javili iz Belgrada, da je dobila Narodna banka dva vagona samih stotakov po 100 dinarjev (ne kron) v skupni vrednosti okoli 1 milijarde dinarjev to je 4 milijarde ali štirih tisoč milijonov kron. Narodna banka bo gotovo posodila ves ta denar finančnemu ministru, in vendar se ne najde človek, ki bi se to svota lotil! Tu ne more biti nekaj v redu!

V redu pa ni sledeče: Noben finančni minister si ne upa reči bogatašem, naj plačajo toliko davka, ko-

likor ga morajo in morejo plačati z ozirom na njihove dohodke. Ves naš davčni sistem sloni danes na tistih dajatvah, katere plačuje široka masa: trošarina, carina itd., samo o osebni dohodnini nihče ne govori! Mogoče, da se govori o tem modernem davku v Sloveniji, to že verjamemo, ne govori se pa o njem v Srbiji in najmanje v Belgradu, kjer je danes večja bogatija kakor nikjer drugod v Jugoslaviji.

Toda belgrajske bogatije si ne upa danes nihče prijeti za žep, ker potem bi bil ogenj v strehi, to pa zato ne, ker so vsi belgrajski bogataši člani „Beogradske porodice“. Kako naj Veljković ali pa Marinković pritisneta na belgrajske trgovske hiše in banke, ko sta sama člana iste „plemenite družine“?

Danes je denarja v naši državi toliko, da bogati svet ne ve kam z njim, Seveda ne v vseh krajih. Zato pa bi bila ravno naloga finančnega ministra, da izžame tam toliko, kolikor potrebuje država, kjer je denar za dobiti. Tega poguma pa nima nihče! Raje naj v Parizu denar tiskajo in na Dunaju kujejo do blaznosti, naj pada kurz našega denarja v Švici in magari pod avstrijsko krono — samo da se svete porodice in njenega denarnega žaklja nihče ne dotakne! Se imajo banke in čisti v Jugoslaviji bodočnost, kaj mi bomo pa plačevali za sladkor, za železo in za petroleje — kaj se vse potrebuje rezež? — da bomo vsi črni, kar bo trajalo tako dolgo, da bomo doživeli — leto 1873!

Strašna odkritja!

LDU, Beograd, 24. jan. Policija je aretirala mnogo sumljivih oseb, ki so propagirale za komunizem. Med njimi je bilo več ruskih beguncev ter dva romunska podanika, ki sta bila odposlana iz Moskve z naročili za jugoslovenske komuniste. Pri njih so našli ključne tajne radio-brzojavne zveze med Romunsko in Moskvo. Največ odkritij o komunistih je bilo doslej v Bosni. Odkrili so v Bosni tudi ključ njihove brzojavne sifre.

Belgrad, 23. Politične oblasti so zahtevale popis vseh onih oseb, ki so se udeležile protidržavnih pokretov. Odkar je izšel zakon ali naredba — vsaj je pri nas to vse eno — proti komunizem, skoro ne mine dan brez novih senzacionalnih „odkritij“. Glavno vlogo pri takih „odkritjih“ pa igra beseda „tajno“. Slišali smo

o „tajnih“ organizacijah, o „tajnih“ depešah, o „tajnih“ telefonskih pogovorih, o „tajnih“ ključih in o vseh mogočih „tajnostih“.

Vlada nam je pa ostala dolžna samo eno: da nam vse te čudne in skrivnostne tajnosti uradno in z dokazi podarte, razkrije! Toda do danes še nismo videli nič, slišali nič; cela stvar izgleda kakor nebeško veselje: oko ni videlo in uho ni slišalo...

Ker pa vlada tako trdovratno molči, hočemo izpregovoriti mi nekaj skromnih besedic o celi zadevi. V Belgradu vlada danes ruski carski policijski režim. Iz Petrograda je pred boljseviki pobegnili šef ruske politične policije — in postranska stvar, gospod L., — ki je organiziral v Belgradu politično vojunstvo, ali da govorimo no domače: šofarijo po carističnem ruskem

vzoru. Ta sistem obstoji v tem, da najboljši prijatelj ni varen pred svojim najboljšim „prijateljem“; vedno preti nevarnost politične denunciacije. Ti delaš lahko vse kar hočeš; kradi, ropaj, ubijaj in požigaj — za vse te se politična policija ne briga. Ona hoče le vedeti, kako govoriš in misliš o vladi. Da to izve, za to ji niso nobeni stroški preveliki. Blagajna finančnega ministra je lahko vedno prazna, samo da ima g. L. denar za svoje politične voluje. Ta sistem se je pričel uvajati tudi že v Zagrebu in mogoče pride

tudi v Ljubljano (če ga že ni!) Njegoví najzvestejši oprode so seveda razni ruski begunci, ki še danes pretakajo solze za carjem in pa nekaj domačih falotov, ki ti prodajo za četrt vina telo in dušo.

Take kreature so seveda vsega zmožne. Oni ti prinese „dokazov“, kolikor jih hočeš. Kakšni so seveda ti dokazi, ve lahko vsak pošten človek. Pošten? Ali ni poštenje med vojsko ušlo v grmovje?

In na podlagi takih dokazov in od takih oseb se sestavljajo liste onih, ki naj romajo v areste!

Zadružništvo.

Občni zbor kons. društva za Slovenio, r. z. o. z. se vrši na svečnico t. l. v hotelu Tivoli. Na članskih zborovanjih, ki so se izvršili v tekočem mesecu, so se sprožili razni predlogi, ki pridejo na razgovor na občnem zboru. — Najprej bo treba spremeniti pravila, in sicer § 2 6 in 30. V § 2 je dodati v odstavku 3, ki govori o namenu zadruga, sledeče besedilo: „brezposelnosti in sploh potrebe“, tako, da se bo v bodoče glasil odstavek 3 pravil tako-le: „zbirati iz enega, dela čistega dobička podporni sklade v pomoč članom za slučaj dolgotrajne bolezni, brezposelnosti in sploh potrebe in njih rodbinam za slučaj smrti“.

Ta izprememba je potrebna radi tega, da nam ne morejo kake oblasti delati očitkov, če damo komu podporo takrat, kadar jo ta potrebuje, pa je zdrav in krepek; V § 6, naj se

glasí prvi stavek „Vsak član je dolžan vplačati zadružni delež v znesku 100 kron.“ S tem je izražena volja članov, da se dosedanjí delež zviša od kron 100.— na kron 200.— § 30 prvi stavek naj bi se glasil: „V krajevne odbore voli vsakih 100 članov enega odbornika in enega namestnika za dobo treh let.“ Te premembe se predlagajo od strani raznih okrožij.

Dalje: k predlogu za razdelitev prebitka predlagajo Celjani, naj se iz vsote K 50.000, ki je določena v izobraževalne namene izdatno upoštevajo: pevsko društvo „Nabrej“ v Celju, delavska godba v Celju in snujoča se zadruga „Delavski Dom“ v Celju.

Okrožje Sava na Gorenjskem predlaga, da se bolniška podpora zviša takole:

Po letih članstva	oddal znak	oddal zadnji 2 l. div. 1919/20	dni	dnevno	skupaj
3	od 400 do 600	od 900 do 1200 K	30	K 9	K 90
3	od 600 do 900	od 1200 do 1500 K	30	K 3	K 90
5	od 400 do 600	od 900 do 1200 K	40	K 4	K 160
5	od 600 do 900	od 1200 do 1500 K	50	K 5	K 250
7	od 400 do 600	od 900 do 1200 K	60	K 6	K 260
7	od 600 do 900	od 1200 do 1500 K	70	K 7	K 490
9	od 400 do 600	od 900 do 1200 K	80	K 8	K 640
9	od 600 do 900	od 1200 do 1500 K	90	K 9	K 810
11	od 400 do 600	od 900 do 1200 K	100	K 10	K 1000
11	od 600 do 900	od 1200 do 1500 K	110	K 11	K 1100

Isto okrožje predlaga sledeči pravilnik za pogrebno podporo: Pravilnik za pogrebno podporo: Ako je član upravičen bolniške podpore, da je oddajal najmanj 400 kron letno dividendnih znak.

Po 5 letnem članstvu kron 140.—; po 10 letnem članstvu kron 160.—; po 15 letnem članstvu kron 180.—; po 20 letnem članstvu kron 200.—.

Kaj je z volitvami v obrtno sodišče?

Ze precej let je minilo, odkar smo imeli volitve v obrtno sodišče. Od takrat pa ni bilo ne novih ne dopolnilnih volitev, kar gotovo ne more biti v prid jurisdikciji v obrtnih sporih med delavstvom in delodajalci. Nedvomno je da je med volno prav mnogo članov ali sremeni svoje bivališče ali pa se jih ni vrnilo iz vojne, tako, da so zlasti glede na specializacijo ta sodišča nepopolna.

Med vojno so obrtna sodišča bolj malo poslovala, kjer i. militarizem diktiral delavstvu in često štivil podjetnike nepostavno v interesu militarizma in vojskovanja, nades pa tega predpogoja ni več nastale so normalne razmere in potrebno je, da tudi obrtna sodišča poslujejo normalno.

Novo socialne razmere, ki so nastale po vojni, potem pa bližajoča se velika gospodarska kriza in z njo združeni preobrat v gospodar-

stvu so gotovo taki pojavi, bo moral delavec češče iskati svojo pravico pri obrtnem sodišču, kakor je bilo to potrebno ob normalnih razmerah.

Zaraditega smatramo, da so nove ali pa dopolnilne volitve v obrtno sodišče prav nujna stvar z ozirom na delavstvo in z ozirom na omogočenje poslovanja obrtnih sodišč. Obrtna sodišča so ustanova, ki si jo je delavstvo v Avstriji priborilo že pred vojno in ker ti zakoni pri nas še veljajo, res ne vemo, zakaj bi se oblast ne brigala za njih izvrševanje.

Delavstvo to pravico zahteva, ker se z njo tupatam le doseže zani kaka drobtinica brez daljših preprirov tožba in stroškov.

Pozivljamo torej pristojno oblast, da čimprej izpopolni obrtna sodišča na ta ali oni način v znišlu dotičnega zakona.

„Ribiči“ in trboveljska stavka.

Z nekakim cimčnim veseljem poročajo nekateri listi, da trboveljski rudarji niso zadovoljni z uspehom, ki ga je diktirala centralna vlada. Tak občutek dobi miren čitatelj, ki bere poročila o delovanju komisije in stališču rudarjev, ki le vsekakor neprijetno, dasj se bodo menda plačlo trboveljskega delavstva še precej zenačile s plačani rudarjev.

v Velenju. Res je, da je mnogo razlik v obratovanju pri trboveljskem in velenjskem premogovniku. Zaraditega pa smatramo, da se bo pravi efekt reguliranja prejemkov trboveljskih rudarjev pokazal šele v nekaj tednih, ni se pa mogel pokazati še pred plačilom. Iz razprav, kolikor je mogoče površno presojati, bo znašaj strošek družbe na leto okolo

85 milijonov kron in še negotovo je, jelj bo treba v znišlu vladnega predloga zvišati cene premoğu ali ne. Dokaz je pa že itak doprimešen, da je Trboveljska družba delala z ogromnim dobičkom.

Z ozirom na pišavo raznih listov se nam zdi potrebno, da vsa ta poročila opazujemo s silnim nezanimanjem, ker vemo, da prav zastopniki onih meščanskih listov komaj čakajo, da bi nastopil z brutalnimi represalijami na eni strani, na drugi strani pa, da bi zasedrali svoje stranke in organizacije med trboveljskim delavstvom, ki je sedaj kljub majhnim političnim diferencam solidarno. Delavstvo opominjamo v tem trenutku, da položaj resno premisli, presodi razmere in izbere pot, da ne bodo želi meščanski političarji in rumene organizacije sadove tam, kjer je delavstvo v težkem boju moralo podleči diktatu in sprejeti posredovalni predlog, ki rudarjev ne more zadovoljiti, a ipak te ena faza boja končana.

Naloga komisije in delavskih zaupnikov je za enkrat, da ugotove kar najugodnejšo pogodbo, potem bo že delavstvo govorilo o pravem času tako, kakor bo potrebno in prav. Nikakor se pa delavstvo ne sme od nikoga zvoditi za nos, da bi se mu nasproti poteg škodoželino smejala.

Francozje za Avstrijo.

LDU, Pariz, 22. jan. (DunKU.) „Echo de Paris“ javlja, da je francoska vlada pariške konferencije izdelala pozitivne predloge v svrhu pomoči Avstriji. Francija bo stavila Avstriji na razpolago žitne prebitke in ji bo dovolila kredit več milijard.

To je lepo od Francozov. Še lepše pa bi bilo od njih, ko bi pustili s pomočjo za Avstrijo nas popolnoma v miru. Pred nekaj dnevi smo brali v listih veselo vest, da nameravajo zapadnoevropski gospodje naprtni vse skrbi za gladno Avstrijo nasledstvenim državam, med katere spadamo tudi mi. Mi ne bi imeli nič proti temu, če bi vedeli, da Avstriji res nič nimajo in da so sirote. Toda stvar je druga. Avstrijci imajo dovolj, ampak Dunajčanom se ne lubi delati. To pa ne iz prirojene lenobe, ampak iz politične špekulacije. Avstrijci, pravijo antanti: „Ali nas pustite k Nemcem, kamor spadamo, ali pa nas redite!“ Avstrijci torej uganjajo čisto navadno politično pasivno resistenco. To je vzrok njihove revščine. Ta vzrok pa za nas ne more biti merodajen za pomoč in usmiljenje! Delati naj, pa bodo živeči! Mi moramo tudi delati, ali pa — v Ameriko.

Politične vesti.

+ Predsednik pokrajinske vlade za Slovenijo postane, kakor poroča „Agramer Tagblatt“ zopet dr. Žerjav. Ali bo pa dr. Lomežev tajnik — nič se ne ve!

+ Bolj za prisego. V parlamentarnih krogih govore, da bodo komunisti brzkone prisegli, kar sklepajo iz razpoloženja, ki je vladalo na njihovem poslednjem sestanku. Ravnotako bo tudi večina Jugoslovenskega kluba prisegla. Iz krogov Narodnega kluba se doznava, da Narodni klub za sedaj še ne bo prisegel, ker je večina članov odšla iz Beograda, ne da bi vedela, kdaj bo končal odbor za izpremembo poslovnika svoje delo. Treba je počakati na njihov povratek, da se na skupnem posvetovanju sprejme končni sklep glede tega vprašanja. Ne ve se tudi, kakšno stališče bo zavzel Stojan Protić. V parlamentarnih krogih sodijo, da bo jutrišnji dan prišel odločitev v — fanju prislege. V vrstah muslimanskega kluba vlada nezadovoljstvo, ker odbor za izpremembo poslovnika ni sprejel njihovega predloga, naj se

izpremeni besedilo prisega. — Kon-
šna odločitev glede prisega v kon-
stituenti še ni padla.

+ Trdovratnež. Francoski poslanik
De Fontenay, ki je premeščen v Kodas,
ostane v Belgradu še mesec dni. — Kakor
se nam poroča, bo ta gospod, ki je zasnoval
veliko protiboljševiško akcijo v Jugoslaviji,
počakal še tako dolgo pri nas, da bo videl
rezultate svoje gonje.

+ Fantle Ljubljanci. Včeraj so se v
Belgradu prvič sestali nemško-avstrijski in
jugoslovanski delegati k pogajanjem za
ureditev vprašanja sokvestrov in imovine
avstrijskih podanikov v Jugoslaviji. Jugo-
slovanski zastopniki so dr. Arangeljovič, dr.
Kostrenčič in ravnatelj Jadranske banke
Pranotnik kot strokovnjaki, dr. Zerjav pa
se udeležil pogajanj kot delegat ministrstva
za trgovino in industrijo.

+ Kaj pravi Turci? Muslimani trdno
vztrajajo pri svojem sklepu, da je treba
pri glasovanju o ustavi kvalificirane veči-
ne 2/3 poslancev. Muslimani sodijo, da jim
je bila z današnjim sklepom odbora za iz-
premembo poslovnika vržena rokavica.
Danes dopoldne je imel muslimanski klub
sejo, na kateri je poročal o položaju dr.
Spaho. Na jutrišnji svoji seji bo musliman-
ski klub končno odločilno sklepal o tem
vprašanju. — Po nekod na Kranjskem
imajo v gostilnah tablice z napisom: »Ju-
tri se bomo kregali«. Ta napis zelo spo-
minja na belgradsko politiko. Jutri!

Pardon za južnosrbske razbojnike, ki
se prestovoljno udajo. Ministrstvo za no-
tranje zadeve je naročilo podrejenim obla-
stim v južnih delih države, naj takoj pozvo-
lje vse upornike k predaji tekom meseca
dni. Vsem, ki se bodo predali, bo odpušče-
na smrtna kazen, ostale kazni, ki bi jih za-
dele za njihove zločine, pa jim bodo olaj-
šane. Poleg tega se oprostje vseh kazni za
prestopke v času okupacije. Proti onim, ki
se ne bodo predali, bodo oblasti ukrenile
najstrožje odredbe ter uporabile vsa sred-
stva, ki jih je ministrski svet odobril kot
najuspešnejša. — O slajnem uspehu tega
ministrskega razglašja ne more biti dvo-
mna!

+ Prod novimi občinskimi volitvami na
Hrvaškem in v Sloveniji. Zagrebški »Soci-
jalista« poroča, da je po poročilih pričako-
vati v hrvaški in slovenski v najkrajšem
času volitve v mestne in občinske svete. Te
volitve so toliko bolj potrebne, ko uprav-
ljajo celo vrsto občin komisariji, ker občins-
ki sveti niso hoteli položiti prisega, ki je
predpisana v volilnem zakonu.

+ Zopet prepovedana knjiga. Minister
za notranje stvari je prepovedal uvažanje
in razpečevanje knjige: »Geschichte des Krie-
ges«, ki je izšla na Dunaju v izdaji tvrdke
»Verlag für vaterländische Literatur«, ker
vsebuje fanzermanske tendence proti inte-
resom naše države. O dr. Drašković go-
tovo veliko čita protidržavno literaturo.

+ Sachs aretiran. Pred nekaterimi dnevi
je prišel v Opotiljo Sachs, da bi se pogajal
z italijanskim generalom o otvoritvi konzulata
na Reki. Ko je prišel v Opotiljo, ga je
prebivalstvo opsovalo in opljuvalo. Nato
so ga oblastva zaprla. Sachs je razpiti
frankovec, ki je med vojno igral na Hr-
vaškem vlozo našega Sušteršiča. Mnogo
družin je spravil v nesrečo.

+ Demistije. Po vestih iz Avstrije bo
avstrijska vlada v prihodnjih dneh podala
svojo demistijo. Kot vzrok navajajo nezad-
ovoljstvo med ljudstvom, prodvsem pa
vedne stavke in splošna stavka, katero pri-
pravlja avstrijsko delavstvo. — Perzijski
kabinet je zopet podal ostavko, ki jo je
šah sprejel.

+ Fjodzda z livoranskega kongresa.
Sredi med najhujšim prerakanjem in napadi
čistih komunistov na vse, kar se ni brez-
pogojno vdalo njihovem programu, se je
dvignil poslanec Abbo (Serratjevce) in
je pozval vse osebe, ki so bile za razko,
naj se ljubezni do stranke odpovedo
svojim nameram. Abbo je preprost poljski
delavec in kot tak dobro pozna težnje ši-
rokih proletarskih mas v Italiji. Poudarjal je

nezaupanje, ki ga goji delavstvo do »ska-
demikov« v stranki in je dejal, da morje z
žuljavimi rokami razkolnih težnj nikakor
ne morejo umeti in jih nočejo, temveč so
žalostni nad njimi v dno duše. Njegov go-
vor je napravil na zborovalce globok vtisk
in je mnogo pripomogel k temu, da se ni
Serratjeva skupina v zadnji minuti priklju-
čila brezmiselnim komunističnim ilaplcem
Bombaccijevih komunistov.

+ Švedska vlada se je odločila, da
sprejme Kerzienceva kot vodjo ruske tr-
govske deputacije v svrhu dogovorov glede
izmenjave blaga med Rusko in Švedsko.

+ Slovaški komunisti so na zborovanju
v Razahegyju sklenili pristopiti k III. In-
ternacionali. Zborovanja se je udeležilo 88
slovaških, 36 ogrskih, 14 nemških, 6 ruskih
in 4 čeških odposlancev. Ob koncu so
prišli še žandari in prepodili zborovalce.
Več jih je bilo ranjenih, med temi tudi
dva poslance v praški zbornici Svetlik in
Darula.

+ Edino pametno ravnanje. Nedavno
so nastopili nemški kovinarji pri vodstvu
svoje zveze zoper rovarjenje komunistov v
kovinarskih organizacijah; Sedaj je začela
tudi zveza stavbinskih delavcev energičen

boj zoper hujšake in je že izključila tri
komunistične voditelje iz svojih vrst, ker so
hotel ustanoviti komunistično frakcijo or-
ganizacij stavbinskih delavcev.

+ Usoda poslankov. Zastopnik sov-
jetske vlade v Berlinu Viktor Kopp je bil
pozvan, naj se povrne v Rusijo. Boljševiki
baje niso zadovoljni z njegovim delovan-
jem, še manj pa z uspehi njegovega delo-
vanja v politiki.

+ Parlament milijonarjev. Ne v Ame-
riki, ampak v Franciji. V francoskem pa-
lamentu je 130 poslancev milijonarjev. Od
teh poslancev ima 30 poslancev več kot 100
milijonov. Ali moremo od teh ljudi prič-
kovati, da bodo kaj napravili za povzdi-
go delavca, za napredek in demokracijo?

+ Nov ogrski zunanji minister. Dr.
Gratz, bivši ogrski poslanik na Dunaju, je
bil imenovan za ministra zunanjih zadev.

+ Gozdi profi silajnovcem v Londonu.
»Westminster Gazette« javlja, da je v čer-
trtek zvečer v Londonu okoli 50 oborože-
nih redarjev z avtomobil izvršilo pogon
na silajnovce. Prelskali so približno osem
hiš na raznih krajih mesta. Aretirali niso
nkogar. V vseh preiskovanih hišah so za-
plenili mnogo dokumentov.

Dnevna kronika.

Promočnica za eno ali dve noči išče
Konsumno društvo za Slovenijo za delega-
te, ki se udeležijo občnega zbora dne 2. fe-
bruarja t. l. ter prosil vse one združnike,
ki bi jih imeli na razpolago, da to naznanilo
zanesljivo do sobote 29. t. m. v društvenih
prodajalnah: Sodna ulica, Krakovski nasip,
Rožna dolina, Glince, Šiška in v centralni
pisarni Šiška, Kotodvorska cesta šte. 208.
Navedejo naj število postelj in za katero
noč bi jih imeli na razpolago.

Novo društvo. Pred nekaj dnevi so se
ustanovili v Ljubljani novo društvo, ki si
je postavilo za svojo nalogo jako težaven
cilj: varstvo svobode zakonskih mož. Pred
njihovimi ženami seveda. Društvo si je že
izvolilo svoj odbor, ki je sklenil na svoji
prvi seji, da se imenuje društvo »Vežal
ključ«. Društveni znak je mal, posreben
čevljiček, kdor nosi društveni znak 24 ur
vidno pred svojo ženo, postane častni član
društva. Sedež društva in sprejem prijav.
— Ja, to bi ljubljanske ženske rade vedele!
Pa ne bo nič! Mi mandelci smo gospodarji
sveta!

Kako in kaj pa to? V ministrstvu za
pošto in brzojav se izdeluje ukaz o premo-
ščanju bosenskih uradnikov v Slovenijo.
Največje število bo premeščenih v Maribor
in Ljubljano. Ta objava se nam zdi nekoliko
čudna. Ali ni v Sloveniji poštnega osobja
dovolj? Če se prav spominjamo, je bilo
pred nekaj tedni mnogo govorenja o nek-
liko sto odpuščenih poštnih uradnikih. Če
premalto osobja, zakaj se ne nastavijo te?
Mogoče je pa tudi drugi slučaj: da centralna
vlada smatra slovenske poštarije za nespo-
sobne, bilo v stvarnem, bilo v moralnem
ozirom. To se nam zdi pa vendar nekoliko
neverjetno! Ne, ne, gospode, tako se pa je
ne sme vladati! Preostri noči se hitro za-
lomijo! Mi pravimo: pustite nam naše po-
štarije doma, Bosancem pa njihove.

Obrtniki nezadovoljni z Belgradom.
Včeraj se je končalo zborovanje obrtnikov,
na katerem se je sklenilo, da se vrši kon-
gres obrtnikov iz vse države v Novem
Sadu. Pri obrtnikih iz province se je po-
kazalo nezadovoljstvo nad delom beograjs-
ske centrale, ker je pri 2 odstotkih milio-
nih dinarjev, določenih za obrtnike, nastal
primanjkljaj na škodo obrtnikov iz provin-
ce. Razdelbo dotacij bo izvršila obrtna zbor-
nica, ki se v to svrhu sestane 1. februarja.
— Iz »provinc« je lepo ročeno! Tam
bi morale stati: obrtnikov-prečapov! Lepa
reč je zedinjenje, ampak še lepša je po-
štenje! Samo to bi morale biti odločilna.

Plačnite davke pravočasno!
Davkoplačevalce vseh vrst nujno
opozarjamo, da v lastnem interesu
plačujete davke pravočasno. Po raz-
glasu delegacije ministrstva financ 7

dne 9. maja 1920 se pobiralo kot
eksekucijske pristojbine za zaostale
davščine v Sloveniji in Dalmaciji
sledede pristojbine: Za o p o m i n od
vsake polne krone 4 vinarji, za rube-
žen 4 vinarji od vsake polne krone.
za prodajo dva vinarja od vsake pol-
ne krone. Onominjevalne in rubežne
pristojbine zadenejo torej vsako za-
kasnitev v običnem znesku. V pri-
meru zakasnelega plačila zadene
stranko trdo novo breme.

Za vrvo otroke v Evropi. Amerikan-
ski milijarder John Rockefeller jun. je po-
daril evropski pomožni akciji za otroke 1
milijon dolarjev. — Za ta milijon je moralo
žrtvovati v Ameriki mnogo delavcev svoje
zdrave ude!

Komanda mesta Ljubljana je 18. t. m.
pod štev. Pov. 275 pozvala divise vojne
ujetnike častnike in podčastnike, naj v 8
dneh povrnejo vjezniške pristojbine, ki so
jih preleteli v letu 1919, češ, da se je zadevna
naredba ministrstva vojne in mornarice
napačno tolmačila. Vsakdo je preletel znesek
že zdavnaj porabil za obleko in družo, ker
je na pol gol prišel iz ujetništva. Kje naj
sedaj rečimo uradnik v 8 dneh 3000 do 7000
kron dobi? Pozivljamo merodajne faktorje,
da se pred eksekucijami store korake, da
se izterjava prekliče. Komandi mesta naj po-
virne zneske država naravnost, mesto da se
prizadeji nakazujejo na nove prošnje na
vojno ministrstvo oz. oni, ki niso bili spre-
jeti v armado, na deželno vlado, da jim do-
voljita druge vjetniške pristojbine. — Več
prizadej!

Italijanski konzulati v Dalmaciji. V Za-
greb sta dospela iz Rima Tido Roko, ki je
imenovan za italijanskega konzula v Šibe-
niku, in dr. Antonio Vutevič, bodoči Ital-
ijanski vicekonzul na Korčuli.

Glede kolkovanja prešenj za dovo-
litev vpogleda v dohodniške priredbene
spise in odločb davčnih oblastev o takih
prošnjah velja — po informaciji delegacije
ministrstva financ — sledede: Ker so pro-
šnje za dovolitev vpogleda v dohodniške
priredbene spise pristojne prošje, se tudi
takse po tar. postavki 5 zakona o takсах
za odločbo ne plačajo, ako davčno oblastvo
predmetni prošnji ugodi. Če pa davčno ob-
lastvo zavrne tako prošnjo kot neutemel-
jeno, tedaj je plačati za to odločbo gornjo
takso, toda še le takrat, ko postane odloč-
ba izvršna.

Rudarski golenci. Prometno ministrstvo
je sklenilo podpirati za časa študija nekoli-
ko golencev rudarske tehniške, ki bodo po
končani študiji zaposleni v rudnikih, ki
so last prometnega ministrstva.

Imenovanje v zdravstveni službi.
Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro ob-

vešča, da je zadnje tozadevno obvestilo po-
praviti v toliko, da sanitetni referent dr.
Demeter Blejwels-Trsteniški ni bil imeno-
van namestnikom sanitetnega šefa, temveč
je vnaperaden v V. činovni razred.

Unaperaden pojav v Ljubljani. Po ljub-
ljanski ulicah je bilo včeraj čudno vrve-
nje in drvenje kmetijskih ljudi. Kar cele pro-
cesije so drville po ulicah. Bili so povečini
mladi ljudje, divji lovci, lovci, lovili in po-
končevalci lisic in drugih zverin z dragimi
kožami. Vsak je pod pazduho nosil razne
kože, lisčije, kunje itd. Ljudje, v nadi, da
dobe lepe kronice za te kože, so v ranih
urah izpraševali zaspane in vesele Ljubl-
janke, kje je semenj za kože. Seveda je
vsak meščan debelo gledal. »Semenj za
kože?« »Ne znam!« »I pa saj je v
»Dama ljub« stalo, de bo denes ta »sejm«
v Lublanil«... Pozneje, ko so kmetije uv-
deli, da so bili temeljito potegnuti od ljud-
skega trobita klerikalne stranke, so se za-
čeli — zbirati pred klerikalno tiskarno ter
ogorčeno zabavljati čez »Doma ljub« in
stranko. Mnogi so bentili prav — po ma-
đarsko. —

Gozdni požar na Šmarni gori. V nede-
ljo proti večeru je Grmada, drugi vrh Šmar-
ne gore, vplamtel v silovitem požaru. Na
doslej nepojasnjen način je nastal v gozdu
na vrhu ogenj, ki se je, bliskovito širil
krogokrog vrha. Na številnih mestih je bi-
lo opažati, kako se je požar dvigal in zo-
pet pojenjeval. Bilo je, kot bi goreli kres-
ovi. Škoda je velikanska.

Prijeta tatca. Polletjski organi so are-
tirali brezposelno šiviljo Marijo Ostrin iz
Mojstrane na Gorenjskem doma. V decem-
bru pred božičem lanskega leta je Ostri-
nova prenočevala pri Angeli Brnce v St.
Vidu nad Ljubljano. V zahvalo je Ostrinova
odnesla veliko razne zlatnine za približno
15 tisoč kron. Tatice so šele sedaj prijeli,
ker jo je bila popeljala preko demarkacijs-
ke črte v Logatec.

Gošulija. Aretiran je bil verižnik Va-
lentin Cescut iz Sovodnje na Goriskem, ker
je ravno pred enim letom ogoljufal ljubljans-
skega trgovca Franja Medico za 600 lir pod
pretvezo, da mu jhi dolguje njegov kom-
panjon Drašček.

Strasen usor v trziškem okraju. Dne
15. t. m. je 23 letni Jože Zupan p. d. Pa-
štenjakov ubil Joro Fajfer p. d. Kovačevca.
S trdim predmetom jo je udaril na glavi in
ji prerezal vrat. Nato je skrll mrtvo truplo
v kleti, ga pokril z deskami, slamo in jabol-
ki. Ker od 16. t. m. dalje ni bilo v Kovačev-
ca nobenega sledu, jo je po dolgem iskanju na-
šel orožnik zakopan v kleti. Oblasti in so-
rodniki so preleteli pisno, v katerih je bilo
ročno: Vse moje premoženje naj dobi Pa-
štenjakov Jože, kateremu je bil boter moj
moj, katerega sem jaz zastruplil in zato
ubežala... Vsa ta pisma je pisal seveda
morilec. Morilca so aretirali in izročili v
zapore v Kranj, žrtev pa pokopali 21. t. m.
na Brezjah.

Izračca na glasovni išče Svoboda na
Glincah za plesno šolo. Natančneje v taj-
nistvu »Svobode«, Sečenburgova ulica 6. II.
Stare letnike Naših Zapiskov želi ku-
piti prijatelj knjig. Kdor jih prodaja, naj na-
znanji naslov in pogoje uredništva. Letniki
morajo biti celotni.

Tedenski izkaz. V tednu od 9. januarja
do 15. januarja se je rodilo 25 otrok (44 m.
11 ž.), umrlo pa je 26 oseb (9 m. in 17 ž.),
med temi 8 tujecev (3m. 5 ž.) in sicer: za
jetiko 2 (1 ž. in 1 m. tujec), za pljučnico 2
(1 m. in 1 ž. tujec), na možganski kapi 1 ž.,
za srčno hibo 5 (3 ž. in 2 tujski), na raku
2 (1 m. 1 ž.), za drugimi naravnimi vzroki
14 (4 m. 6 ž., 2 tujska in 2 tujski). Obolelo
je: za davico 1 oseba, za trebušnim legar-
jom 1.

Podraženje kruha v Zagrebu. Zagreb-
ški peki so sklenili zvišati ceno belemu
kruhu od 16 na 18 K in kilogram in črnemu
od 13 na 15 K.

Pripomba k »Filmu«. V sobotnem »Fil-
mu« je salameški tiskarski škrat izpustil
za Ljubljano zelo pomembno pismo: »Da
zlata veriga nas dviga na nivo pariškega
»Crnega mačka«, a nam ostane — »Figa«.

— V kratkem pričobi »Filme« zanimivosti iz
Ljubljanskih »mlinove« o »zrnih mačkah«.

† Umrl je g. Franc Garafovi, kro-
jaški mojster v Rožni dolini šte. 147. Za-
pušča vdovo s tremi nepreskrbljenimi
otroci. Pogreb bo jutri v sredo. Blag mu
spomin!

Darilo. Slovenska Matica je poklonila
v spomin svojega častnega člana g. Luke
Svetca Družbi sv. Cirila in Metoda 200 K.
V stavko so stopili vsi delavci velike
comentne tovarne v Snčuren pri Splitu.

Obtožba uradnikov »Jadranske banke«.
»Obzor« poroča: Nekateri belgradski listi so
poročali iz Zadra, da se bo v Zadru
vršil proces proti nekaterim uradnikom za-
drške podružnice »Jadranske banke« vsled
tilhotapstva ogromnih množin novčanic Av-
stro-Ogrske banke in da jim je krivda sod-
niško dokazana.

O mariborskem stano- vaniskem uradu.

Mariborski stanovanjski urad je Avgt-
jev hiev, ki bi ga bilo treba izčistiti. Toda
kdo naj to delo stori? Urad nosi pompozni
naslov: Državni stanovanjski urad. Ali te-
ga se gospodje tam notri ne zavedajo. Ta
stanovanjski urad se je že dovolj kritiziral,
a gospoda misli, da se jo hvali. Stanovanjs-
ko naredbo natezajo, da hrči kot harmo-
nika. Stanovanja nakazujejo in kjer se jim
zdi, tam neusmiljeno deložirajo — posebno,
če gre za kako ubogo vdovo. O, kadar pa
je na vrsti kak kapitalist ali celo hišni po-
sestnik, tedaj pa ni v stanu si, stanovanjski
urad ničesar narediti. »Proti hišnemu go-
spodarju ne moremo nič napraviti.« pravi
gospod. črna Dora! Seveda je vseeno, kdo le
tam na krmilu. Ali je klerikalec, demokrat
ali pa tudi sam antikrist, to je vseeno.

Navedimo konkreten slučaj: Izvodeli
smo, da ima stranka Horak v Principovi
ulici 8 dve stanovanji obstoječe vsako za
dveh sob ter kuhinje in priležni. Družina
štiri osebe. to je gospodar, njegova soproga
ter oče in mati soproge imajo dve komple-
tni stanovanji umetno zasedeni. Svetovnja
smo železničarji G., ki biva od 1. februarja
1920 s svojo ženo in tremi otroki v va-
zoni, da napravi prošnjo za eno omenjenih
stanovanj, kar je tudi storil. Ali človek
obrača, urad na obrne. Prošlec je bil že
neštetokrat radi tega stanovanja na stano-
vanjskem uradu, ali stanovanja še nima.
Nekoč se je baje gospodična Dora izrazila
da se proti hišnemu gospodarju ne da nič
ukreniti. No, in kdo je ta možglni hišni go-
spodar? Gospod Horak je bil železniški re-
stavrator na postajah Hrpelje, v Nabrežini
in ko so ga italijanske »muhe« od tam pre-
gnale, je dobil restavracijo na ljubljanskem
kolodvoru in je vojno konjunkturo dobro iz-
koristil. Tudi železničarji so bili njegovi od-
jemalci. In danes je milijonar! Gospod Ho-
rak je ob prevratu, ker je bil češki renegat,
moral zapustiti Ljubljano, pa se je v Ma-
riboru ustabil in nastanil. Stari njegove
soproge so pa iz Linza, tedaj vsi skupaj
tuji in vendar niso, ker niso delavci, ampak
milijonarji, »lástige Ausländer«. Horak
si je kupil v Mariboru vilo, ker mu je bilo
tukaj všeč, in sedaj biva tukaj, ne da bi
opravljaj kako za javnost koristno delo ter
čaka, da dobil kako restavracijo ali hotel v
najem ali v nakup. Naši rojaki in državljani
javni uslužbenci se morajo potikati kar cela
leta v živinskih vagonih kot cigan, da se
morejo imoviti ljudje, ki nimajo tukaj nobe-
nega opravka, soproti v prostornih soban-
nah, dočim opravljajo prvi težko službo
in zmrzujejo... Spominjamo se neke vdo-
ve po umrlem ključavničarju, ki je pred par
let umrl. Žena je domačinka ali nje mož
je bil doma nekje na gorenjem Štajerskem.
V službi je bil v delavnici J. ž. v Mariboru.
V delavnici južne železnice v Mariboru,
Vdova ima več otrok, ni bila nikdar v mo-
ževem kraju; toda nič ne pomaga. Postava
je postava, žena mora na cesto, vsaj je
bil mož le delavec. Vemo, da se čudežev
ne da delati, ali stanovanjski urad ima stano-
vanja, če hoče. Železničarji so tu že od

LISTEK.

Ant. P. Čehov:

Strah.

(Povest moiega prijatelja.)

Poslovenil Fran Požacnik,

(Dalie.)

Iz krčme sva šla k gerkvi posedla
v predduri in pričakovala voznika.
»Štirideset mučencev« je stal nekoli-
ko proč od naju in držal roko ob
ustih, da bi spodobno kašljal vanjo.
ko bi bilo treba. Bilo je že temno;
zelo je dišalo no večerni vlazi in bil
je čas, da izide luna. Na čistem
zvezdnem nebu sta plavala le dva
oblaka in sicer prav nad nama. večji
in manjši; sama sta, kakor mati z de-
tetom, bežala drug z drugim v ono
stran, kjer je ugašala večerna zaria.
»Imeniten dan,« je vzkljknil Dmi-
trij Petrovič.

»Izredno...« mu je prifrnil »Šti-
rideset mučencev« in spoštljivo za-
kašljaj v roko. — Kako ste se izvolili

spomniti, da ste prišli sem. Dmitrij
Petrovič?« je vprašal s prijaznim
glasom, očividno v želji začeti po-
govor.

Dmitrij Petrovič ni ničesar odo-
voril. »Štirideset mučencev« je glo-
boko vzdihnil in tiho izpregovoril, ne
da bi nahu gledal.

»Trdim le iz razloga, radi katero-
ga bom moral odgovoriti vsemogoč-
nemu Bozu. — Seveda sem izgubljen
in nesposoben človek a verujte
na mojo vest: brez koščka kruha sem
in slabše mi gre od psa... Oprostite,
Dmitrij Petrovič«.

Silin ni poslušal, temveč podpiral
glavo s pestmi in o nečem mislil. —
Cerkev je stala na kralju ceste, na
visokem breču in skozi mrežo zidu
smo videli reko nonplavljene loge
in stran reke in svetlo, baržunasto er-
mado, okoli katere so se premikali
črni ljudje in konji. Dalje za grnado
na so brleli še ozenički, to je bila va-
sica... Tam so neli peserji.

Nad reko in semintja nad lozom
se je dvirala mevla. Visoke ozke
mevlene krpe, goste in bele kakor

mleko, so plavale nad reko, zaslan-
te pogled na zvezde in se ovitale
vrh. Vsako minuto so menjavale svo-
jo podobo in zdelo se je da so se ne-
katere obilemale, druge klaniale in
tretje dvirale k nebu svoje roke s
širokimi novopovskimi rokavi, kakor bi
»molele...« Najbrž so one navedle
Dmitrija Petroviča na misel o pri-
kaznih in pokolnikih, ker se je obrnil
z obrazom k meni in vprašal, tožno
se nasmehnjivši:

»Povejte mi, dragi moj, zakaj ne
črpamo, kadar hočemo povedati
kaj strašnega, tajinstvenega in fan-
tastičnega, snovi iz življenja, nego
prav gotovo iz sveta prikazni in
zagrobnih senc.«

»Strašno je, kar ni razumljivo.«
»Ali Vam je življenje umljivo? Re-
čite, ali pojmite življenje bolj od
onega sveta?«

Dmitrij Petrovič je prisedel čis-
to blizu k meni, tako, da sem čutil
na svojem licu njegov dih. V večer-
nem mraku se je zdelo njegovo
bledo, suhljato obličje, še bledeje,
a temna brada bolj črna ko saje.
Njegove oči so sijale tožno, toplo

in nekoliko izbegano, kakor da bi
se pripravljaj, povedati mi nekaj
strašnega. Gledal me je v oči in na-
daljeval s svojim običajnim prose-
čim glasom:

»Naše življenje in onostranski
svet sta enako neumljiva in straš-
na. Kdor se boji prikazni, se mora
bati tudi mene, tej ognjev in neba,
ker je vse to nepojmljivo in fanta-
stično, in sicer nič manj nego odha-
lajoč s tega sveta. Kraljevič Ham-
let se ni ubil, ker se je bal teh pri-
kazni, katere bi morda posetile
njegov smrtni sen; ta njegov zna-
menitj samogovor mi ugaja, vendar
mi ni, odkrito rečeno, nikdar segal
v dušo. Priznam Vam kot prijate-
lju, da sem si včasih v bratovih
trenotkih risal svojo zadnjo vro, moja
domišljija je odkrivala tisoče naj-
mračnejših prikazni, dovaljal sem se
do mične eksaltacije, do mučnega,
neznosnega stanja, a zagotovo
Vas, da se mi to ni zdelo strašneje
od resnice. Naj se govori, da so
prikazni strašne, a strašno je tudi
življenje. Jaz, moj dragi, življenja
ne razumem in se ga bojim. Ne

vem, morda sem bolan, zmešan Slo-
vek. Normalnemu zdravemu člo-
veku se zdi, da razume vse, kar
vidi in sliši, a jaz sem izgubil ta
»se zdi« in se od dne do dne za-
strupljam s strahom. Imamo bole-
zen, ki ji pravimo strah pred pro-
stranstvom, tako boleham tudi jaz
na strahu pred življenjem. Kadar
ležim na travi in dolgo opazujem
hrošča, ki živi šele od včeraj in ni-
česar ne razume, se mi zdi, da se-
stoji njegovo življenje iz nepresta-
nega straha in črta v njem same-
ga sebe.« »Kaj pa Vam je posebno
strašno«, sem ga vprašal.

»Vse mi je strašno. Človek sem,
po naravi ne globok, in se malo za-
nimam za vprašanje, kakor ono-
stranski svet, usoda človeštva ter
se sploh redko dvigam v podnebne
višave. Najbolj pa mi je strašna
vsakdanjost, kateri se nihče ne mo-
re odtgniti. Nezmožen sem razli-
kovati, kaj je v mojih dejanjih res-
nica, kaj laž, in to me vznemirja;
zavedam se, da so me življenjski
pogoji in vzgoja zaprli v ozek krog
laži in da je vse moje življenje le

decembra, moledujejo za stanovanja, a jih ni; drugi pa ga dobe tudi v osmih dneh. Torej odpravite napake, da ne bo pritožb. Postava naj pa velja za vse! Vsaj je dovolj, da smo imeli eno svetovno vojno!

Organizacijski vestnik iz stranke.

Član krajevne politične organizacije JSDS v Mostah se vabilo na člansko zborovanje, ki se bo vršilo v sredo 26. januarja 1921, ob 8. uri zvečer v prostorih pri Mauerju. Ker so na dnevnem redu važne zadeve je dolžnost vsakega člana, da se zborovanja točno in za gotovo udeleži. Pobriral se bo tudi članarina, zato naj prinesejo člani izkaznice s seboj. — Odbor.

Iz strok. organizacije.

Sestanek članov ljubljanskih podružnic čevljarke organizacije se bo vršil dne 27. tm. točno ob 8. uri zvečer v prostorih talnistva, Šelenburgova ul. 6. II. nadstropje. Ker je sestanek važen, polnoštevilna udeležba dolžnost. — Odbor.

Zadružništvo.

Redni letni občni zbor Konsumnega društva za Slovenijo se bo vršil na Sveučilo, dne 2. februarja v Ljubljani, dvorana hotela Tivoli. Dnevni red običajen. Začetek točno ob pol 9. uri dopoldne. Pristop imajo delegatje, pa tudi ostali društveni člani kot gostje, ako se nekaj dni pred zborovanjem zgledajo v centralni pisarni, Sp. Šiška, Kolodvorska cesta št. 208. Na podlagi priložne izjave se jim bodo izkaznice, ki jim bodo dovoljevale vstop v zborovalno dvorano.

Zepni ko'edar za leto 1921

Izšel in se razpošilja naročnikom. Organizacije in posamezniki. Ki ga še niso naročili, naj ga čimprej naročijo pod naslovom „Tajništvo JSDS Ljubljana, poštni predaj 168“ ali pa pri upravi „Nabreja“ v Ljubljani. — Trdo vezan izvod velja 14 K; Ed naroči več kakor 10 izvodov, dobi pri vsakem izyodu 2 K popusta

Kulturni vesnik.

II. simi, večer godbe dravske div. (kapelnik dr. Cerin). Ta koncert naj bi zbrisal zreh na dan 150 letnice Beethovevega rojstva, ko se nismo spomnili te prilike z javnim proizvajanjem njegovih del. Mislim pa, da obe glavni točki — »Pastorala simf.« in uvertura »Leonora III.« — v tej interpretaciji nikakor nista dali našemu občinstvu pravega dojma o veličini Beethovevih ustvaritev, kar je zakrivila neopravičena raba počasnejšega tempa tam, kjer je v partituri naznačen s hitrejšim, dalje kritje ene instrumentalne skupine (godala na lok n. pr.) z drugo, predvsem pa enoličnost dinamike, ki pomeni pri skladbi isto, kar svetlobni in barvni odtenki pri slik. Boljši je bil drugi del koncerta (Adamič: Tatarske silhuete, Dvořak: Slovanska razsodila D-dur, Weber: Uvertura k »Oberonu«). In sicer v toliko, da smem sklepati tudi pri Beethovu na veliko večji uspeh, če bi bili šli na delo z večjim znanjem in namenom, da se izdela vsaka nota posebej ali sploh nič. Komur mota beseda ne prija, naj pomisli, da nam je neodkritosrdno hvalisanje že mnogo škodovalo, odkrito mnenje pa še nikdar. In sploh bi ne bil ničesar napisal, da nisem prepričan o prihodnjem boljšem nastopu divizij, godbe. Ze znaten napredek od prejšnjih koncertov sem, mi Jamči to. — C

Gogolj: Revizor. Uprava ljubljanskega državnega gledališča je začela izda-

vat! Gledališko knjižnico. Prvi zvezek prinaša Gogoljeva »Revizorja« v klasičnem prevodu dr. Ivana Prijatelja z avtorjevo sliko, Gogoljevimi lastnorodnimi risbami k nememu prizoru. Prevajalec g. dr. I. Prijatelj je napisal tudi literarni uvod, v katerem uvede čitatelja v Gogoljevo življenje in književno delovanje, mu poda na kratko zgodovino »Revizorja«, uspeh katerega je dosegel Gogolj s svojo satirično igro, v kateri na naravnost ženjalen način opisuje korupcijo pod carskim absolutizem. V Rusiji. Koliko življenske satire in smeja je v njegovi komediji. Gogolj sam pravi o komediji z ozirom na razne napade nanj. Kakšna raznolikost je bila v teh mnogih in kako je povsod zastjal ta naš zadržani jasni ruski razum!... Da, zadovoljen sem. Ali zakaj se žalost loteva mojega srca? Čudno: meni je žal, da ni nihče opazil poštene osebe, nastopajoče v igri. Ta poštena, plemenita oseba je bil smeh. Ta je bil plemenit, ker se je odločil nastopiti, ne glede na nizki pomen, ki se mu odkazuje v svetu. — — — Devet pol obsegačo in moderno opremljena knjižica bo dobrodošla našim večjim in manjšim odrom in je vprobrna tudi za šolski pouk. Cena K 32. Dobliva se v knjigarnah, gledališki blazinji in pri biljetarjih. Gledališko knjižnico, ki bo v kratkih presledkih prinašala vsa* za naš važna dramska dela v zelo lepi opremi in na finem papirju tiskana, priporočamo vsem prijateljem lepe literarne in gledališke umetnosti.

Brinarjeve članke za meščanske šole I. del se smejo po odloku poverljivstva za uk in bogocastje ob 10. t. m. provizorično uporabljati tudi pri pouku slovenščine v I in II. razredu srednjih šol, dokler ne izidejo nove slovenske srednješolske članke.

Priloda, poljudni časopis hrvaškega prirodoslovnega društva prinaša v svoji prvi letošnji številki med drugim M. Urban, Kemoterapija. — L. S. Thompson: Jača od smrti. — E. Mach: Oblik tekučino. — K. Zebeli: Asvet kulture — O. Kučera: Nebesni meteor i obitelji Sunca. Člani društva, ki plačajo letno članarino v znesku 60 K, dobe revijo brezplačno, drugače na velja letoletna naročnina 40 K, za dijake 32 K. Naročajte in razširjajte edini jugoslovanski prirodoslovni časopis »Priloda«.

Poljska socijalno-politična drama. Eden največjih poljskih romanopiscev St. Żeromski je napisal pravkar novo dramatično delo »Bela rokavica«. Osnovna ideja dela je protest proti orglam vojnih verižnikov in obtem propaganda za demokratično politične ideje. Premijera bo v prvi polovici februarja v varšavskem »Polskem Teatru«. Drama bo — kakor sodijo — zelo učinkovita i po svoji socijalno politični tendenci i vsled realistične izvedbe.

Po svetu.

— Banke pod državnim nadzorstvom. Italijansko trgovinsko ministrstvo izdeluje zakonski načrt, po katerem preidejo vse banke v Italiji pod državno nadzorstvo.

— Legienov naslednik v predsedstvu splošne zveze nemških strokovnih organizacij je postal Teodor Lepart. Član nemške večinske socijalistične stranke in bivši iminister za dela na Vrttembergem.

— Wiljem Foerster, eden najstarejših in najboljših nemških zvezdoslovcev, je umrl te dni v Berlinu. Viljem Foerster si ni pridobil neveljnih zaslug samo kot temeljni znanstvenik in popularizator svoje stroke, temveč so ga tudi splošno ljubili radi njegovega čisteza značaja in neustranega nastopa za humanitarne in demokratske principe. Bil je med tistimi nemškimi profesorji, ki so dali nemškemu narodu vse, s čimer se po pravici ponaša in kar ga povzdiguje v prvo vrsto med drugimi kulturnimi narodi. Njegov sin je tisti mnogo obsovažen Fr. W. Foerster, pogumni pacifist, neustranjen mož in vzor neomadeževanega, človeka.

— Stari Kropotkin, znani ruski revolucijonar, je nevarno obolet na pljučnici. Bolezen je tem nevarnejša, ker jo otežkuje njegova velika starost. Sedaj je še pri popolni zavsti in sovjetska vlada mu je dala na razpolago najboljši ruske zdravnik — tako vsaj poročajo iz Moskve in bi ne bilo to za sovjetsko vlado ničesar zaslužnega, ampak samo njena dolžnost, ko je predvsem ona kriva njegovega propadanja, ker je ravnala ž njim, kakor se ne spodobi za starega socialističnega boritelja.

— Franciskan ubil opata. V vsej Italiji je zbudila veliko senzacijo razprava pred napolskim sodiščem zoper franciskana Salvatore Clavolini, ki je ubil opata Nicola Grossi. Pri razpravi je zločinca izjavil, da je vstopil k franciskanom le zato, ker je tam lahko udobno živel in užgal svojo donjuanstvo; dokazali so mu 32 slučajev zakonolnostva; slednje, ko se je franciskan zaljubil v krasotico napolske opere, Nino Dambrosio, je pa rabil denar; in ker mu ga opat na njegove zahteve ni hotel dati, ga je franciskan ubil z železno palico. Obtoženec je bil obsojen na 24 letno ječo.

Ameriške novice. Ameriška pomočevalska služba mora biti kaj čudna. V nekem ameriškem listu beremo namreč brzojav iz Belgrada, ki pravi, da je bila te dni v Belgradu »velika bitka med komunisti in žandari, v kateri da je bilo 200 ranjenih«.

Krivda da pridejo take spručene vesti v inozemske liste, zadene seveda tudi vlado kot tako, ki še do danes ni organizirala nobene poštene poročevalske službe. — V Aburquerque so dne 16. t. m. slovlili dan zmagoslavja za izvedbo preprečevati alkoholnih pijač. Napolnili so velikanske sode z žganjem in vinom, s katerim so potem škropili ulice! — V Clevelandu so umrli: vsled nesreče Franc Molohar; Janez Mlakar, doma iz Krškega; Marija Barth; Amalija Košir; žena Tomaža Tekavčiča; v kraju Pottousoo so umrli trije slovenski rojaki: Anton Janežič; Franc Zihner; Martin Rihel; Henrik Šmit; v kraju Girard je umrl Janez Škof iz Bojanje vasi, obč. Radovica v Belokrajini (kdor ve za naslov starišev, naj naznani na naslov: Frank Kramar, 1022 N. State st., Girard, Ohio, America); v kraju Austin je umrla Franciška Rausell, roj. Zalar, doma iz Cerknice; V Pueblo je umrla Marija Henigsmann. Neznano kam je izginil Anton Brant, doma iz Male Strnce pri Šmarjeti na Dolenjskem. — Delavske mezde ameriški podjetniki stalno znižujejo. — Ko so ameriški rojaki, ki so posiljali svojo dom denar v pisnili. Izvedeli o dolarskih tativnah na ljubljanski glavni pošti, so bili nemalo ozorčeni: sedaj se že pritožujejo v listih, da so v pisnih denar odposlali, pa da so od svojece dobivali obvestila, da so se pisna izgubila.

Gospodarstvo.

— Trgovska pogodba med Nemčijo in Jugoslavijo. Delegati nemške vlade pri pogajanjih za sklop trgovske pogodbe odpotujejo jutri v Berlin, da sprejmejo potrebna navodila od svoje vlade. Prva redakcija trgovske pogodbe je izdelana na podlagi največjih medsebojnih ugodnosti.

— Ljubljanski trg. — Pretekli teden je bil mesni trg zelo dobro založen. Cena slanine je nekoliko padla. Na debelo se že kupi v prvovrstni kvaliteti po 46 K kg. riba in sal 48 do 50 K kg, mast 52 do 54 K. Prasiče meso je ostalo na ceni 30 in 32 K za kilogram. Teletje meso se stalno drži na ceni 20 in 22 K. Med ljubljanskimi mesarji in mostnim tržnim nadzorstvom se razvija zadnje tedne huda borba za podražanje govelega mesa. Mesarji se opirajo na dejstvo katastrofalnega obdobja sam s svežim kožam od 50 K na 25 K za kg, ter padanju cen jajo. Interesente se opazari, naj v lastnem interesu ter v interesu slovenskega konsumenta to nastalo krizo v mesarski obrti, kaj bo trajala le kratek čas, mirno prenašajo. Dovoljenje podražanja bi izzvalo v najkrajšem času zopetno podražanje. Ker moramo smatrati goveje meso za krulhom kot navažnejši konsumni artikel, se mora storiti vse kar mogoče, da se lahkomeleto ne navija cen. Padanje cen živi težji po zunanih tržih je po došlih poročilih že nastopilo in je naravna posledica težkome padcu cen kož. Pričakovati je torej v najkrajšem času zjednačenja, tako da bo mogoče mesarjem s primernim dobičkom v polni meri nadaljevati obrate. Nakupovanje goveje živine za izvoz seveda v veliki meri zavira padanje cen živi težji, ker izvoznikari lahko dražje kupujejo, zato se razvija padanje cen živi težji nekoliko počasneje in po raznih tržih različno. V interesu konsumenta kakor tudi mesarja - obrtnika je, da tiščno z vsemi sredstvi cene navzdol ter s požrtvovalnostjo prenašamo krize. Ako bi vsako nastalo krizo hoteli poravnati s takojšnjim podražanjem blaga, bi izzvalo to kompletno anarhijo v cenah ter bi tudi mesarji - obrtniki škodovali. Ljubljanski mesarji se morajo zavedati, da bi sledila podražanja mesa za ljubljansko mesto takoj cela država. — Drobniča 18 K, samo jagetina 24 K. Perutnine prihaja manj na trg. Divjačine in rib ni. — Na sadnem trgu prevladuje južno sadje. Oranžje stanejo kos 2 K. Jabolka se plačujejo po kvaliteti od 5 do 12 K kg; 10 in 12 K se plačujejo samo najfinejše vrste. — Jajec je sedaj na ljubljanskem trgu čez potrebo. Plačujejo se po 2,50 do 3 K. Nadaljnega padca cene je pričakovati. Zelenjava je na trgu za vsakdanje potrebe dovolj. Na Pogazrtarjem trgu se dobijo prvovrstne karfjole, kot redkost ljubljanskega trga. — Mleviski izdelki so ostali na prejšnji ceni. Moka št. 0 18 K. — Spekerijsko blago kaže le prav lahke spremembe cen.

— Pristojbine v čekovnem prometu. Ker so bile pristojbine v čekovnem prometu zadnje leto večkrat izpremenjene, bo marsikoga zanimalo zvedeti, katere pristojbine se sedaj pobirajo v čekovnem prometu in v katerem znesku. Od vsakega čeka se mora plačati kolkovina. Ta znaša od 1. januarja 1921 dalje 32 v. Kdor kupi čekovni zvezek, ob enem že plača tudi kolkovino. Čekovni zvezek, ki ima 50 čekov, stane 30 K. Od tega zneska odpade 16 K za kolkovino, 14 K pa za papir, tisk in vezavo čekovnega zvezka. Položnica stane vsaka 12 h, torej 100 položnic 12 K. Manj ko sto položnic naj se ne naroča. — Kakor znano, se s položnic vplačuje pri poštnih uradah ali pri blagajni čekovnega urada v Ljubljani na čekovni račun. Na ta način se imovina, naložena na čekovnem računu, vedno večiče. Želj lastnik čekovnega računa razpolaga s to imovino, izpolni ček in ga odda, ali osebno ali pa po pošti, čekovnemu uradu v Ljubljani. Na ta način se zopet zmanjša imovina na čekovnem računu. Od vsakega

prilisa ali odpisa na čekovnem računu, se plača manipulacijska pristojbina. Ta znaša 20 v. Od vsake položnice in od vsakega čeka zaračuna čekovni urad 20 h manipulacije. Ta manipulacija se pa ne zaračunava vsak dan posebej, temveč največ mesečno enkrat, navadno pa po odpravi 30 računskih izpisov. Razen manipulacije in kolkovine se pobira v čekovnem prometu tudi provizija, vendar pa ne od vsake vknjižbe, temveč samo od obremenitve. Če torej kdo plača s položnico na čekovni račun, se od tega ne plača nikaka provizija. Provizija se zaračuna samo, če kdo razpolaga s čekom čez svojo imovino. Vendar tudi tu ne v vseh primerih. Posebno važno je vedeti, da se obremenitve v klirinškem prometu oproščene provizije. Če torej nakaže trgovec Franc B., ki ima račun pri čekovnem uradu, trgovcu Josipu C., ki ima ravnotako čekovni račun, s čekom n. pr. 300.000 K se od te obremenitve ne zaračuna nikaka provizija. Znesek 300.000 K se odpise od čekovnega računa Franca B. in pripíše čekovnemu računu Josipa C. Strančki za vsakega trgovca znašajo v tem primeru 20 v. za manipulacijo. Čeki, ki se odpisujejo od enega čekovnega računa in pripisujejo ob enem drugemu čekovnemu računu, takozvani klirinški čeki, se lahko glase na vsak znesek. V gorenjem primeru izpolni trgovec Franc B. en sam ček na vsoto 300.000. — Ni mu treba izpolniti za vsakih 20.000 K poseben ček, kdaj pa se računa provizija? Navadno pri blagajniških čekih in pri imenskih čekih, kjer se opravi plačilo v gotovini s čekovno nakaznico. Kdor torej pride po denar v blagajno čekovnega urada oziroma nakaže denar s čekom osebi, ki nima čekovnega računa in se ji mora zato poslati denar s čekovno nakaznico, takemu se zaračuna provizija. Provizija znaša do 10.000 K polovico pro milje, od zneska nad 10.000 K pa en četrt pro milje. Ako dvigne torej trgovec Franc B. z blagajniškim čekom 36.000 K, se mu zaračuna poleg manipulacije tudi provizija. Ta znaša od 10.000 K 5 K 50 h od tisoč K, od zneska 26.000 K pa en četrt pro milje (t. j. 25 h od 1000 K) 6 K 50 h. Provizija od 36.000 znaša torej 11 K 50 h. Provizija se ravnotako kakor manipulacija ne zaračunava vsak dan posebej, temveč največ mesečno enkrat, navadno pa po odpravi 30 računskih izpisov.

— Nabava ameriških trt. Ministrstvo za poljedelstvo je zahtevalo kredit 500.000 dinarjev za nabavo ameriških trt.

— Železniška zveza Berlin-Riga. Iz Berlina poročajo, da je bil 15. tm. vzpostavljen železniški promet med Berlinom v Rigo. Potovanje traja 36 ur.

Dopisi.

Podružnica zoper naviljale cen v Celu nam z ozirom na zadevno notico pojasni, da »Gospodarski urad v Celu ne zapleni in tudi ne prodaja verižnikom zaplenjenega blaga, ampak je to stvar Podružnice, ki zaplenjeno blago, kadar postane kaka zadeva pravomočna, pusti vedno po strokovnjaku oceniti in ga po ocenjeni vrednosti razpeča. Izkupilo se v smislu tozadevnih predpisov razdeli: polovica se pošlje v fond za pocenjenje živežnih potrebščin pri Odseku za prehrano v Ljubljani, ena četrtina centralnemu uradu zoper naviljale cen v Ljubljani za vzdrževanje istega, ostala četrtina se mora dati kot nagrada zaslužniku. Ob vsaki prodaji se pošlje tozadevni obračun s poročilom na centralni urad v Ljubljani in na Odsek za prehrano v svrhu kontrole, razven tega se pošiljajo periodično obračuni glede denarnega poslovanja centralni v Ljubljani. Vsaka nepravilnost je torej že naprej izključena. Priporočam se, da je glede manufaktur izšla naredba, glasom katere se ima ista rezervirati za brezplačno dodeljevanje potrebniemu dijaštvu, kar se tudi izvaja.

Društvene vesti.

Drustvo Pravniki ima svoj sestanek v četrtek, 27. t. m. ob 5. popoldne v sodni palači, soba 7. Poročala bosta g. univ. prof. dr. M. Dolenc in univ. prof. dr. G. Krek kot člana zakonodajnega sveta pri ministrstvu pravde. Vabljeni so društveniki.

Tiskarski plesni venček, Celjski tiskarji priredijo v soboto, dne 29. januarja ob 20. uri zvečer plesni venček v vseh spodnjih prostorih Narodnega doma v Celju. Prireditelj bo zelo lepa in se na njo opozarja conj. občinstvo Celja in okolice. Svira polnoštevilni orkester celjske železničarske godbe. Vstopnina 10 K za osebo. K najobilnejši udeležbi vabi vladno odbor.

Podružnica podporno društvo, podružnica Ljubljana, priredi 29. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« v vseh stranskih prostorih kakor tudi restavraciji istega hotela »Plesni večer pod pokroviteljstvom komandanta Dravske divizijske oblasti generala G. Djuro Dokića. Svira godba Dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom kapelnika g. dr. Cerina. Vstopnina 5 dinarjev. Čisti dobiček je namenjen za podporo včlanjenim. Obleka poljubna. Ker je vstop k prireditvi dovoljen samo vabljenim in je lahko mogoče, da je društvo v občli delu pozabilo tega ali onega vabiti, naj se

blagovoli pravočasno prijaviti na naslov: Blanč, Arhiva Dravske divizijske oblasti. K

Sport.

Ustanovi občni zbor turističskega kluba »Skala« se vrši v sredo na Sveučilo dne 2. februarja ob pol 10. uri v »Prešernovi sobi« restavracije »Novi sveti«. — TKS, bo gojil turistiko kot moderen in najidealnejši sport, ki se je do zadnjega časa med Slovenci kot taka zelo malo in površno ali nopravilno gojila.

Sodrug! Ali se nahaja „NAPREJ“ v vseh javnih lokalih, v katere zahajate?

Glasbena Matica naznanja, da se od najnovejših slovenskih muzikalij v pisarni Glasbene Matice in knjigarnah dobivajo sledeče skladbe: 1. L. M. Škerjanc: 7 pesmi s spremljevanjem klavirja: 1. Bell'akt, 2. Jesenska pesem, 3. Počitek pod gor, 4. Pred ogledalom, 5. Vtija, 6. Večerna impresija, 7. Fragment de la »Chanson violette«. 2. Anton Lajovic: 12 pesmi za moški, mešani in ženski zbor v dveh zvezkih po 6 pesmi. V I. zvezku: Breza in brast, Lan, Kroparil, Pastirski, Ples kralja Matjaža I., Zlato v Blatni vasi; v II. zvezku: Megle, Medved z medom, Kiša, Zeleni Jurij, Ples kralja Matjaža II., Zabe. Od ponatisov so občinstvu še na razpolago: 2 zvezka slovenskih koroških narodnih pesmi, katere je napisal Zdravko Švikarčič. Matej Hubad: Slovenske narodne pesmi I. zvezek, Oskar Dev: Slovenske narodne pesmi iz Koroške, Marko Bajuk: Slovenske narodne pesmi II. zvezek. Dobivajo se tudi: Pavčičev klavirski album slovenskih narodnih pesmi, St. Premrla 3 klavirske skladbe: Ob kolovratu, Pri otrocih in Vzdih; 3 mešani zbori: Emil Adamič: Mlad junak po vasi jezdi, St. Premrl: Slovenska govornica, Anton Foerster: Straža ob Adriji, Nadalje 4 samospevi, Fr. Gerbič: Pojdem na prejo, Josip Pavčič: Uspavanka, Mehurčki, Ciciban-Cicifal, Oskar Dev: 3 samospevi: Zlata kavglica, Pastirica, Snežulčica; Jos. Nichl: Človeka nikar. Posebno pa opozarjamo na najnovejše slovenske skladbe Lajovičeve in Škerjančeve. Mnogo izvirnih slovenskih skladb je data Glasbena Matica natisniti. Nahajajo se v tiskarni. Ko dospejo, objavimo.

Knjižnica dnevnika „NAPREJ“.

Času primerno čtivo kupujte, čitajte, razširjajte

Abditus: Naša gospodarska in socijalna vprašanja. Cena 4 K.

Komunistični manifest. Cena 2 K. Eno leto v Narodnem predstavništvu. Cena 6 K.

Majski spis (za leto 1920). Cena 3 K. Koliko pričiče družinam vohilčanil? Cena 20 vin.

Eno leto v Narodnem predstavništvu v Belgradu. Cena 6 K.

Citajte, razširjajte te zanimive knjižice

Naročajo se v upravi »Nabreja«, Ljubljana, Franciškanska ulica 6.

Ste nehlajeni? Imate bolečine v prsih? — V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh vam te Felleriev Elzajuid! 6 dvolnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebei. Zavoriski sok zoder kašeli in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana vam je pokvarila želodec? Fellerieve prave Elzajkrogljice ga spravijo v red! 6 skatlic 18 K. Omot in poštnina posebei, a naicenele Eugen V. Feller. Stabica donja. Fisatrg št. 252. Hrvatska. B. (3)

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZABRUGA I OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA „ZA SHODE IN VESELICE“.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA, LITOGRAFIJA.

Viktor Hugo — C. K. Izpolnil je svojo dolžnost.

V noči na 17. marec 1870 je opravil kapitan Harvey svojo običajno plovbo iz Southamptona v Guernsey. Gosta megle se je zbirala nad morskimi gladinami. Potujoči so spali, Kapitan Harvey pa je stal na poveljniškem mostiču in je pozorno vodil ladjo, da si vsled noči in goste megle skoro nikamor ni videl.

»Normandy« — tak je bil ladijn naziv — je bila parnik, gotovo največji od vseh poštinskih parnikov, ki so vozili tedaj preko kanala la Manche. Imela je 600 ton, dolga je bila 220 m široka 25 angleških korakov. Bila je »mlada« parnik, kakor so ga nazivali mornarji, kajti zgrajena je bila v l. 1863. in torej ni bila še niti 7 let stara. Mogla je postajala vedno bolj in bolj gosta in kmalu je zagrnila parnik tako, da ni bilo jamba niti videl.

In ni nevarneše plovbe od plovbe v tako meglenih nočeh.

Bila je štiri ure zjutraj. »Normandy« je lepo plula . . . Naenkrat pa se je pojavila v megli hitro rastoča črna pika kakor čudež ali kakor gora, koje senca se razliva po penečih se valovih, prodirajo megle. Bila je to »Mary«, parnik na vjaki, ki je plul iz Odeje v Grimsby s tovorom 500 ton žita; plul je skrajno hitro, dasi je bil preobložen.

Taki čudeži se pojavljajo tako hitro, da je nemogoče izogniti se trčenju. Komaj opazil ladjo, že zadeneš vanjo.

»Mary« plujoča s polno paro je zadela v bo »Normandy«-je in jo razbila. Sama, od zadetja tudi poškodovana, je obstala.

Na parniku »Normandy« je bilo 28 mornarjev, služkinja, sobarica in 31 potnikov, med njimi 12 žen.

Udarec je bil strašen. V tronojku je bilo vse na krovu, moške, žene, otroci, polnagi, begajoči, jokaje in kričeči. Voda je hitro prodirala v ladjo, ki je imela v bo-Šu veliko odprtino. Ogenj v peči, polni

vode, je ob močnem sikanjem vgasnil. Ladja ni imela niti varovalnih neprodornih sten, niti rešilnih pasov.

Kapitan Harvey je pokonci stoječ na poveljniškem mostu vpil:

»Mir! Vsi pozor! Čolne na morje! Nazprej naj vstopijo žene in otroci, potem moške, končno moštvo. Šestdeset oseb se lahko reši.«

Bilo jih je pa 61, ali na to ni mislil.

Odvezali so čolne. Vsem se je mudilo. Bili so se skoro, da se čolni vsled naglice ne prevrnejo. Poročnik Ockleford in trije podčastniki so to vkrcavanje nadzirali. Vsi so bili vsled trčenja prestrašeni, kajti spali in nato takoj gledali smrti v obraz, je strašno.

Medtem se je pa razlegel med vpitjem kričanje sline glas kapitanov, ki je razdaljal ukaz:

»Strojnik Locks?«
»Gospod kapitan?«
»Kako je s pečjo?«

Polna vode.
»Ogenj?«
— Ugasnil.
»Stroj?«
— Uničen.
Kapitan dalje:
»Poročnik Ockleford?«
— Navzoč.
»Koliko je še časa?«
— Dvajset minut.
»To zadošča, da vsado stopi v čoln. Imate svojo pištolo?«
— Imam, gospod kapitan.
»Torej, ustrelite vsakogar, ki bi hotel prehiteti kako ženo.«

Vse je umolknilo, kajti vsi so čutili, da jih obvladuje kapitanov dah.

Tudi »Mary« je izpustila rešilne čolne, da pomaga v nesreči, ki jo je napravila.

Reševalna dela so se vršila v redu in skoro brez vsakega boja. Bilo je tu kot povsed precej one žalostne sebičnosti, manjkata pa tudi ni vzajemna požrtvovalnost.

Kapitan Harvey je stal mirno na svojem mestu in je zapovedoval, poveljeval, urejal in se pečal z vsem in z vsemi.

Naenkrat je zaklical:

»Rešite Klementa!«
Klement je bil mornarski učenc, še otrok.

Ladja se je polagoma bolj in bolj potapjala.

Kapitan je s svojo dalokosežno naredbo odredil prevoz vseh potnikov na parnik »Mary«.

»Hitro, mudi se!« je kričal kapitan zadnje trenutke.

V dvajseti minuti se je ladja nagnila. Najprej prednja stran, potem polagoma zadnja.

Kapitan Harvey pa je stal na poveljniškem mostu nepremično. In brez besede je izgubil obnem s parnikom v brezdanje globline.

Skrozi usodni, gosti megleni zavoj si lahko videl viteški kapitanovo postavo podobno kipu toniti v morje . . .

Anončni zavod Drago Beseljak,

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

prilporeča
sledede tvrde in podjetje:

v Ljubljani:
Arhitekti in stavbeno podjetje
Višem Treo
Gospodarska cesta 10.

Zarivice
»Svetla«
Mestni trg št. 25.

Pisalni stroji
F. Bar
Cankarjevo nabrežje 5.

Prodaja in popravila pis. strojev
The Rex Co.
Selenburgova ulica 7/1.

Elektrotehnični predmeti
»Svetla«
Mestni trg 25.

Fotograf
Veličan Bešter
Aleksandrova cesta 5.

Obimst. konces. zavod za pokončevanje
mili in mrcosa

Miroslav Zor
Kolodvorska ulica št. 39/II.

Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatika, avtogaraža

J. Gorec
Gospodarska c. 14.

Vsak večer od pol 9. naprej DAMSKI KONCERT

Se uljudno priporoča
Stari trg **»Kavarna Leon«** Stari trg

Manufaktura in zaloga oblek
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 3.

Tehnične potrebščine
Odon Koutny
Kolodvorska ulica 37.

Raznoševalne aparate Opalographie in
potrebščine k istim dobavi
The Rex Co.
Selenburgova ul. 7.

Spediteja
F. & A. Uher
Selenburgova ulica 4.

Beton, železobetonske in vodne zgradbe
Inž. dr. Miroslav Kasal
Hilkerjeva ulica 7.

Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Gospodarska cesta 6.

Export čevljev
Aleksander Oblat
Sv. Petra c. št. 16.

V Mariboru:
Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simčič
Gregorčičeva ulica 6.

Ker imam na razpolago
10 rudosledstev,
iščem kapitalista v svrhu
njih izrabe. Dopise na Iv. Polak,
Retje 122, p. Trbovlje.

Brusače za kovinske pred-
mete išče **»BISTRA«**
kovinska
industrija,
Dom žale.

Splošna ključavničarska
in
mehanična delavnica
se je otvorila.

Sprejema splošna popravila pi-
salnih in šivalnih strojev, kon-
trolnih blagajn itd.

Fr. Lebar & L. Tišler
Jenkova ulica 9.

Kdor si želi nabaviti pristnega
in znanega

haložana
naj se blagovoli poslužiti tvrdke:
Prva haloška trgovina z vinom
Ante Korenjak in drug
pri Sv. Barbari v Haložah.

Vabilo na redni občni zbor

Gospodarskega društva
Ljudski dom v Mariboru,
ki bo

dne 2. februarja 1921 ob 4. uri
pop. v Ljubljani hotel Švicarija.

Dnevni red:
Čitanje zapisnika zadnjega ob-
nega zbora.
Poročilo načelstva.
Poročilo računov za l. 1919-20.
Poročilo nadzorstva.
Skepanje o prebitku.
Izprememba pravil.
Volitev načelstva.
Volitev nadzorstva.

Nadzorstvo.
Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja šlika št. 22
priporoča svojo delavnico za iz-
delovanje oblek za gospode po
meri. Ima prvovrstne moči.
Točna postrežba in zmerne cene.

F. & A. Uher, Ljubljana
špedicijsko in komisijsko podjetje
Selenburgova ulica št. 4.

Veletrgovina
s premogom, drvmi, žoto in
raznim kurilnim materijalom.
Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor.
Na drobno: Selenburg. ul. 12.
Zmerne cene!

Eriavec & Turk,
trgovina z železnino
pri **»Zlati lopati«**
preje Nemerschmidt, ...
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
nasproti Krizanske cerkve.

**Kupim vsako množino
cinkalnsvinca**
po najvišjih cenah.
M. Ussar, kloparnik,
Maribor, Schillerjeva ulica 12.

Brez konkurence!

Mašinsko otie
Regal 0, najboljša kvalitete
prodaja na debelo v lesenih so-
ditih in pošilja vzorce na zahtevo
Tel. 15-23 **JOVAN JOVANOVIĆ I KOMP., BEOGRAD** Sremska ul. 9

POZOR!!

Kupite najceneje pisarniške po-
trebščine, vse šolske potrebščine,
vse vrste papirja ter razglednice.

Razpošilja na debelo in drobno:
JOS. OMERZA
trgovina papirja v Ljubljani
Dunajska cesta 6-I.

Največa zaloga se priporoča za na-
klavirjev in pianin v Ljubljani. kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
Tvrdka J. DOLENC, varn po najsolidnejših
Ljubljana, Hilkerjeva ulica št. 5 in nizkih cenah.

Vsakovrstno manufakturo
se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki
BRUMAT F. Ljubljana,
Mestni trg št. 25/I.
Lastni auto za prevažanje.
Konkurenčne cene!

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 18. ure
in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poroštvi ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Priporoča se tvrdka **Josip Petelinc,** Sv. Petra nasip št. 7.
Večletna Popravila se sprejemajo.
garancija. **Ljubljana,** edina tovarniška zaloga
živinskih strojev v vseh opreman, materijal in izvršba pred-
vojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
Vetelna garancija! stome, igle, olje na drobno in debelo. Vzetna garancija,
Ugodni plačilni pogoji.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Cele, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.